Alén o bayou

Kate Chopin

Tradución: Breogana Gato Blanco
Versión: 1.0
https://gatoblanco.chafalladas.com
Copyright: 2020 https://gatoblanco.chafalladas.com
Licenza: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License
URL da licenza: https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0

O bayou[1] pandaba coma o abalo arredor da punta en que estaba a casoupa de La Folle[2]. Entre a corrente e a cabana estendíase un terreo abandonado, onde se deixaba pasta-lo gado cando o bayou os fornecía con auga abondo. A muller trazara unha liña imaxinaria ó longo da fraga que se espallaba a rexións descoñecidas, e nunca ía alén este círculo. Esta era a súa única teima.

Era unha negra grande e chuchada de máis de trinta e cinco anos. O seu nome real era Jacqueline, pero todos na plantación chamábana La Folle, porque de cativa "perdera o siso", literalmente, dun susto, e nunca o recuperara de todo.

Acontecera no tempo das constantes liortas e tiros na fraga. Fora case pola tarde cando o P'tit Maitre[3], negro pola pólvora e vermello polo sangue, entrara cambaleándose na cabana da nai de Jacqueline, cos perseguidores á zaga. Tal visión atordara o seu entendemento infantil.

Vivía soa na cabana senlleira, pois as demais vivendas foran retiradas da súa vista e da súa conciencia había moito. Tiña máis forza física cós máis dos homes, e traballaba tanta leira de algodón, millo ou tabaco como calquera deles. Pero do mundo alén o bayou non sabía nada dende había tempo, agás o que o seu maxín mórbido concibía.

A xente de Bellissime[4] afacérase a ela e tíñalle sen coidado á súa conduta. Mesmo cando "ña Siña" morreu ninguén se estrañou de que La Folle non atravesase o bayou, senón que quedase do seu lado, lanxindo e laiándose.

P'tit Maitre era o dono de Bellissime agora. Era un home maduro, cunha familia que o rodeara de fermosas fillas, e un cativo ó que La Folle amaba coma se fose o seu propio fillo. Chamábao Cheri[5], e así o chamaban os demais por mor dela.

Ningunha das nenas foi para ela o que Cheri. Todas gustaran de estar con ela, e escoita-los seus contos marabillosos sobre cousas que sempre acontecían "aló, alén o bayou".

Mais ningunha aloumiñara a súa man negra coma Cheri, nin pousara a cabeza no seu xeonllo con tanta confianza, nin adormecera no seu colo coma el adoitaba. Pero Cheri apenas facía esas cousas agora, dende que se convertera no fachendoso posuídor dunha arma, e lle cortaran os rizos negros.

Aquel verán —o verán no que Cheri lle dera a La Folle dous rizos negros atados cun lazo de fita vermella— a corrente era tan pouca no bayou que mesmo os meniños de Bellisime eran quen de atravesa-lo río a pé, e leveran o gado pastar na ribeira. La Folle alorouse pola súa ausencia, porque lles tiña cariño a eses compañeiros mudos, e gustáballe saber que estaban alí, e sentilos á noite deambular preto do valado da cabana.

Os sábados ó mediodía as leiras quedaban desertas. Os homes marchaban á vila veciña para face-lo comercio da semana e as mulleres ocupábanse das tarefas domésticas… tamén La Folle. Era daquela cando zurcía e lavaba a súa pouca roupa, arrombaba a casa e cocía.

Nesta última ocupación nunca esquecía a Cheri. Hoxe fíxolle galletas coas formas máis fantásticas e atractivas. Así que, cando o viu achegarse a tombos a través do vello campío co seu pequeno rifle novo a esmuxicar no seu ombreiro, chamouno alegremente: "Cheri! Cheri!"

Mais Cheri non necesitaba que o chamase, porque viña dereito xunto dela, cos petos ateigados de améndoas, pasas e unha laranxa que apañara da elegantísima cea que se celebrara aquel día na casa do seu pai.

Era un pícaro de dez anos e cara bronceada. Cando baleirou os petos, La Folle deulle unhas palmadas na fazula gordecha e colorada, limpoulle as mans luxadas na lenlla, e desenguedelloulle o pelo. Logo ollouno mentres, coas pastas na man, cruzaba a leira de algodón que había tra-la cabana e desaparecía na fraga.

Chufara das cousas que había facer aló coa súa arma.

—Coidas que haberá moitos cervos na fraga, La Folle? —inquiriu co xeito calculador dun cazador avezado.

—Non, non![6] —riu a muller—. Non busques cervos, Cheri. Sonche moi grandes. Mellor traill'a La Folle un esquío ben gordo pra cear mañá, e ha quedar contenta.

—Un esquío só é un petisco. Heiche traer varios, La Folle —fachendeou pomposamente e marchou.

Cando a muller, unha hora máis tarde, oiu o estouro do rifle do cativo preto da beira da fraga, non lle dera importancia se non seguira ó ruido un berro agudo de dor.

Sacou os brazos do balde cheo de escuma no que os tiña metidos, secounos no mantelo, e tan rápido como as súas pernas trementes a podían levar, correu ó lugar do que viñera o terrible son.

Acontecera o que temía. Velaí estaba Cheri deitando no chan, co rifle á súa beira. Este salaiou patéticamente:

—Vou morrer, La Folle! Vou morrer! Acabouse!

—Non, non![7] —exclamou con decisión e axeonllouse cabo del—. Arrodéam'o pescozo de La Folle cos brazos, Cheri. Iso n'é nada; non ch'é nada.

Levantouno cos seus fortes brazos.

Cheri levara a boca do canón cara abaixo. Dera un tropezón…, non sabía como. Só sabía que tiña o chumbo aloxado nalgunha parte da perna, e cría que lle chegaba a fin. Agora, coa cabeza pousada no ombro da muller, xemía e choraba de dor e medo.

—Ai, La Folle! La Folle! Canto me doe! Non o aturo, La Folle!

—Non chores, mon bebe[8], mon bebe, mon Cheri! —a muller falou mainamente mentres alancaba—. La Folle hache coidar; o doutor Bonfils ha vir sanda-lo mon Cheri.

Chegou á linde do campo baldío. Mentres cruzaba coa preciosa carga, mirou constante e desacougadamente ó redor. Tiña un medo terrible… medo do mundo de alén o bayou, o terror morboso e tolo que a dominaba dende a infancia.

Cando chegou ó beiral do bayou quedou parada, e voceou pedindo axuda coma se fose cuestión de vida ou morte:

—Oh, P'tit Maitre! P'tit Maitre! Venez donc! Au secours! Au secours![9]

Ninguén respondeu. As quentes bágoas de Cheri abrasábanlle o pescozo. Chamou por cada unha das persoas do lugar, e aínda así ninguén acudiu. Berrou, salaiou; xa fose que a súa voz non era oída ou atendida, o caso é que non houbo resposta ós seus gritos frenéticos. E todo o tempo Cheri xemía e choraba e pregaba que o levasen á casa xunto da súa nai.

La Folle botou unha derradeira ollada desesperada ó redor. Apreixábaa un terror extremo. Apertou o neno contra o peito, onde podía oi-lo corazón dela bater coma un martelo amortecido. Entón, cos ollos pechados, deu en baixar de súpeto a correr pola beira cha do bayou, e non parou ata gabear pola outra orela.

Detívose tremente un intre mentres abría os ollos. Logo lanzouse ó carreiro entre as árbores.

Xa non lle falaba a Cheri, só murmuraba seguido:

—Bon Dieu, ayez pitie La Folle! Bon Dieu, ayez pitie moi![10]

Parecía que o instinto a guiaba. Cando o carreiro se estendeu ben claro e chan ante ella, de novo pechou con forza os ollos ante a vista dese mundo descoñecido e estarrecedor.

Un pícaro que xogaba na herba viuna cando se achegou ás cabanas. O petís lanzou un berro de espanto.

—La Folle! —voceou, coa súa aguda clave de sol—. La Folle cruzou o baie!

A balavento, o brado estendeuse polas cabanas.

—Cata'lí, La Folle cruzou o bayou!

Pícaros, vellos, vellas, xente nova cos meniños nos brazos, correron ás pórtas e fiestras para ve-lo abraiante espectáculo. Os máis tremeron con temor supersticioso polo que puidera agoirar.

—Trae o Cheri! —exclamaron algúns.

Achegáronselle algúns dos máis valentes e seguírona de preto, pero cearon con anovado medo cando volveu a face torta cara eles. Tiña os ollos arroibados e o cuspe formara unha escuma branca sobre os seus beizos negros.

Alguén correra diante dela onde o P'tit Maitre estaba sentado coa familia e os convidados na galería.

—P'tit Maitre! La Folle cruzou o bayou! Mírea! Velaí a ven co Cheri!

Este desconcertante aviso foi o primeiro que recibiron da chegada da muller.

Xa estaba preto agora. Camiñaba ás alancadas. Fitaba diante con aceno desesperado e folguexaba coma un boi canso.

Ó pé da escaleira, que non sería quen de subir, deixou o neno nos brazos do pai. Logo, o mundo, que lle parecera vermello a La Folle, volveuse negro... coma daquela cando vira pólvora e sangue.

Cambaleou un intre. Antes de que ningún brazo dera chegado a sostela, caeu pesadamente no chan.

Cando La Folle recobrou a conciencia, estaba de volta na casa, na súa propia cabana, no seu propio leito. O luar vertíase pola porta e xanelas abertas, dando a luz que á vella neneira negra, de pé ante a mesa, lle compría para preparar unha tisana de herbas arrecendentes. Era moi tarde. Viñeran outros que, vendo que aínda lle duraba o esvaecemento, marcharan outra vez. O P'tit Maitre estivera alí acompañado do doutor Bonfils, que dixera que La Folle podía morrer.

Mais a morte pasáraa por alto. A súa voz soou moi clara e firme cando lle falou a Tante Lizette[11], que estaba aló nun recuncho a face-la tisana.

—Se me das un bo grolo de tisana, Tante Lizette, penso que adormecerei.

E si que durmiu; un sono tan profundo, tan reparador, que a vella Lizette se escapuliu sen remorso e volveu paseniño a través da veiga iluminada polo luar á súa cabana, onde as vivendas novas.

O primeiro toque da fresca e gris clarexa acordou a La Folle. Ergueuse, tranquila, coma se ningun temporal perturbara nin ameazara a súa existencia había tan pouco.

Púxose a roupa de algodón azul nova e o mantelo branco, porque lembraba que era domingo. Logo de facerse unha cunca de café só e cargado, bebeuno con pracer, saíu da cabana e atravesou de novo a vella e familiar veiga ata a beira do bayou.

Non se detivo alí como adoitaba, senón que cruzou con pasos longos e regulares, coma se o tivese feito toda a vida.

Logo de atravesa-las matogueiras e brozas de álamos que medraban en ringleiras na outra banda, chegou á linde dunha leira onde os brancos rebentos do algondón, cubertos de orballo, resplandecían na alborada, un acre tras outro, coma prata xeada.

La Folle respirou fondo e amodo mentres contemplaba o agro. Botou a camiñar devagar e con paso vacilante, coma quen aínda non sabe, ollando arredor ó avanzar.

As cabanas que onte botaran un clamor de voces atrás dela, agora estaban silandeiras. Ninguén acordara aínda en Bellissime. Só os paxaros que saían bulindo aquí e acolá das matogueiras estaba espertos e cantaban as súas matinas.

Cando La Folle entrou no largo terreo de céspede velaíño que rodeaba a casa, moveuse paseniño e con gusto sobre a herba mol, que era un deleite para os seus pés.

Detívose para saber de onde viñan eses arrecendos que asaltaban os seus sentidos con lembranzas dun tempo distante.

Velaí os estaban, rubindo cara a ela de miles de violas azuis que asomaban de parcelas verdes e vizosas. Velaí os estaban, barrufando das enormes campás enceradas das magnolias penduradas sobre ella, e dos terróns de xasmíns que a rodeaban.

Había rosas tamén, innuberábeis. A ámbalas bandas as palmeiras estendíanse en anchas e graciosas curvas. Todo parecía enfeitizado baixo o tremelucente lustre do orballo.

Cando La Folle rematou de subir devagar e cautelosamente os moitos chanzos que levaban á galería, volveuse a mira-lo perigoso ascenso que fixera. Entón viu o río, pandando coma un arco de prata ó pé de Bellissime. A exultación apoderouse da súa alma.

La Folle petou mainamente nunha porta achegada. A nai de Cheri axiña a abriu con cautela. Con rapidez e tacto agochou decontado a sorpresa que lle deu ver a La Folle.

—Ah, La Folle! Es ti, tan cedo?

—Oui, madame[12]. Vin perguntar com’está hox’o probiño do Cheri.

—Xa está mellor, grazas, La Folle. O doutor Bonfils di que non é nada serio. Está a durmir. Queres volver cando acorde?

—Non[13], madame. Agardo eiquí a qu’acorde.

La Folle sentou no chanzo máis alto da galería.

Un aceno de admiración e gran satisfacción rubiu á súa face ó mirar por primeira vez saí-lo sol sobre o mundo novo, o fermoso mundo de alén o bayou.

Notas

[←1]

Un bayou (da voz choctaw bayuk, que significa regato ou río pequeno) é un termo xeográfico que en Luisiana serve para designar unha masa de auga formada por antigos brazos e meandros do río Mississippi.

[←2] A tola, en francés.

[←3]

Amo Cativo, en francés.

[←4] Belísima, en francés.

[←5]

Querido, cariño; en francés.

[←6]

En francés no orixinal.

[←7]

En francés no orixinal.

[←8]

Meu meniño, en francés.

[←9]

Ou, Amo Cativo! Amo Cativo! Veña axiña! Socorro! Socorro!

[←10]

Meu Deus, ten piedade de La Folle! Meu Deus, ten piedade de min!

[←11] Tía Lizette.

[←12]

Si, señora; en francés.

[←13] En francés no orixinal.